

2000-10-09

LOs, TCOs och SACOs gemensamma uppfattning i arbetstidsfrågan

Framtidens arbetstider – en ny kompromiss

Lagar och avtal om arbetstider är alltid en kompromiss mellan produktions krav på arbetskraft i rätt mängd vid rätt tidpunkt samt människors behov av vila, fritid och inflytande över arbetstidens längd och förläggning. Kompromissen måste ständigt omprövas. Arbetstidsreglerna måste från tid till annan göras om. Nu är det dags för en sådan förändring.

En begränsning

Det är inte möjligt att under pågående avtalsperiod förändra anställningsvillkoren med hjälp av lagregleringar om förändringen inte är kostnadsneutral i förhållande till gällande kollektivavtal.

Det parlamentariska läget i arbetstidsfrågan är mycket oklart.

Risken är därför överhängande att arbetsmarknadens parter – även om de skulle vara överens om att fleråriga avtal skulle vara önskvärda – väljer korta avtal i avvaktan på besked om det blir en lagreglerad arbetstidsförkortning eller ej.

En stabil lönebildning är enligt vår gemensamma uppfattning oerhört betydelsefull för en uthållig tillväxt med fortsatt förbättrad sysselsättning. Den har vidare avgörande betydelse för såväl ränteutvecklingen som kronkursen och därmed också för räntekostnaderna på statsskulden.

En förändrad arbetstidslag

Arbetstidslagen bör omarbetas med tyngdpunkt på de möjligheter till ökat inflytande för den enskilde över sina egna arbetstider som TCO föreslagit.

Dessutom bör övertiden begränsas och de förändringar göras som krävs för att gällande EU-direktiv ska vara infört i svensk lagstiftning på ett enkelt och överskådligt sätt.

Det bör däremot inte göras några förändringar av normalarbetstiden i arbetstidslagen och inte heller några förändringar som ökar arbetsgivarens makt över arbetstidens förläggning.

En ny arbetstidslag bör träda i kraft den 1 april 2002.

En ny rätt till ledighet

Det bör införas en ny lagstadgad rätt till betald ledighet som innebär en successivt ökad rätt till betald ledighet med en dag per år under perioden 2001 – 2005. Denna ledighet ska intjänas på motsvarande sätt som rätten till betald semester.

Den intjänade ledigheten ska, för arbetstagarens räkning, föras in på ett arbetstidskonto. Om arbetstagaren så önskar ska den rätt till semester som arbetstagaren tjänat in utöver 20 semesterdagar också överföras till arbetstidskontot. Ledigheten på arbetstidskontot ska kunna tas ut som enstaka timmar, del av dag eller hel dag.

Slutligen bör det införas regler som ger den anställde rätt att ta ut ledigheten på arbetstidskontot på det sätt han/hon önskar dock med iakttagande av vissa varselregler.

De nya ledighetsreglerna, med övergångsregler som innebär att ytterligare en betald ledig dag per år ska kunna intjänas under åren 2001-2005, bör träda i kraft 1 april 2001. Rätten att ta ut ledighet från arbetstidskontot gäller då från den 1 april 2002.

Det ska vara möjligt att sluta kollektivavtal om avvikelse från de nya reglerna på förbunds nivå.

Den nya rätten till ledighet ska i ett inledningsskede finansieras genom en sänkt arbetsgivaravgift. På de avtalsområden där införandet av de nya ledighetsreglerna inte tar i anspråk det löneutrymme som skapas genom sänkningen av arbetsgivaravgiften ska återstoden användas för att förbättra löne- eller anställningsvillkoren.

Avtal 2001

I stort sett samtliga större avtal på den svenska arbetsmarknaden löper ut under första kvartalet 2001. De regler vi nu föreslagit medför ökade kostnader för arbetsgivarparten. Sådana förändringar kan därför normalt inte genomföras under löpande avtalsperiod. Ska det vara möjligt måste lagändringen vara neutral i förhållande till de avtal som ingås för perioden 2001 och framåt.

Sänkt arbetsgivareavgift

Kostnadsneutralitet kan uppnås om arbetsgivaravgiften sänks på ett sätt som motsvarar de kostnader som följer av våra förslag.

Det skulle innebära att arbetsgivaravgiften sänks motsvarande kostnaden för en betald ledig dag från och med 1 april 2002 och i ett andra steg från och med den 1 april 2003 motsvarande kostnaderna för ytterligare en dag.

Detta skulle göra det möjligt för arbetsmarknadens parter att träffa avtal med en giltighetstid på ända upp till tre år utan att förutsättningarna för avtalen riskerar att förändras under avtalsperioden.

Kostnaderna för den därefter följande förkortningen av arbetstiden får avräknas från det totala löneutrymmet.

Enkel kostnadsuppskattning

Ett genomförande av vårt förslag skulle inte leda till några lönekostnadsökningar för arbetsgivaren. Det skulle inte heller medföra några ökade utgifter för staten. Det skulle däremot leda till ungefär följande skattebortfall för staten.

År 2002

Sänkning av arbetsgivaravgiften:	0,45 procentenheter
Lönesumma:	900 miljarder

$$0,45/100 * 900 * 9 / 12 = 3 \text{ miljarder}$$

År 2003

$$0,9/100 * 900 = 8,1 \text{ miljarder}$$

Därefter

Ett varaktigt skattebortfall på 8 miljarder i förhållande till ett referensalternativ.